

Zygmunt Sekułowicz

Zespoły Radców Prawnych przy Prezesie Państwowego Arbitrażu Gospodarczego i przy prezesach okręgowych komisji arbitrażowych

Palestra 22/5-6(245-246), 76-82

1978

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

też domyślić się, na czym miałyby polegać pokrzywdzenie niewinnego współwłaściciela w wypadku, gdy w miejsce współwłaściciela-przestępcy wstępuje jako współwłaściciel Skarb Państwa. Nie oznacza to oczywiście kwestionowania słuszności rozstrzygnięcia w konkretnej sprawie, w której SN uchylił orzeczenie o przepadku samochodu, skoro wmontowanie niektórych skradzionych części do samochodu pokrzywdzonego stworzyło dość trudną do dokładnego ustalenia sytuację współwłasności, przepis zaś art. 48 tylko zezwala (fakultatywność) na orzeczenie przepadku, co właśnie umożliwia operowanie tym środkiem w sposób elastyczny, stosownie do tego, za czym przemawiają względy sprawiedliwości i celowości w danym konkretnym wypadku.

NOTATKI

Zespoły Radców Prawnych przy Prezesie Państwowego Arbitrażu Gospodarczego i przy prezesach okręgowych komisji arbitrażowych

I. Z dniem 1 stycznia 1978 r. weszło w życie zarządzenie nr 2 Prezesa Państwowego Arbitrażu Gospodarczego z dnia 12.XI.1977 r. w sprawie organizacji, zakresu i trybu działania zespołów radców prawnych przy Prezesie PAG i przy prezesach okręgowych komisji arbitrażowych.¹ Dopuszcza ono do współdziałania z państwowym arbitrażem gospodarczym radców prawnych na znacznie szerszej platformie niż ta, o której mowa jest w uchwałach Rady Ministrów nr 533² oraz w zarządzeniu nr 62 Prezesa Rady Ministrów.³

Nie przesądzając w tym miejscu o tym, czy i w jakim sensie omawiane zarządzenie stanowi *novum* w porównaniu z przepisami poprzednio obowiązującymi, stwierdzić należy, że ciało kolegialne o podobnych arcybutach powstało już z mocy zarządzenia nr 9/73 Prezesa Głównej Komisji Arbitrażowej z dnia 12.XI.1973 r.

Okres przeznaczony na wprowadzenie w życie zarządzenia nr 2/77 był krótki, co — moim zdaniem — utrudniło właściwe dopracowanie wielu kwestii łącznie z zagadnieniem wybierania i wybieralności (czy też powoływania). Weszło ono w życie bez takich przepisów szczególnych, które by określały w sposób bardziej precyzyjny tok pracy zespołów oraz działających w nich komisji. Może to doprowadzić do powstania różnych form działania zespołów i kierowania się odrębnymi zasadami w kwestiach określonych w zarządzeniu nr 2/77 w sposób tylko ogólny. Uważam, że w chwili obecnej nie przyniesie to szkody, lecz, wprost przeciwnie, wzbogaci te metody. Z pewnością stan taki nie mógłby być jednak utrzymany na stałe. Dostrzegło

¹ Niekroć cytowany jest w pracy niniejszej przepis bez bliższego określenia, oznacza to, że chodzi o zarządzenie nr 2/77 Prezesa Państwowego Arbitrażu Gospodarczego z dnia 12.XI.1977 r. w sprawie organizacji, zakresu i trybu działania zespołów radców prawnych przy Prezesie PAG-u i prezesach okręgowych komisji arbitrażowych (nie publikowane).

² Uchwała nr 533 Rady Ministrów z dnia 13.XII.1961 r. w sprawie obsługi prawnej przedsiębiorstw państwowych, zjednoczeń oraz banków państwowych (M.P. Nr 98, poz. 406).

³ Zarządzenie nr 62 Prezesa Rady Ministrów z dnia 3.VII.1962 r. w sprawie ogólnych zasad organizacji obsługi prawnej przedsiębiorstw państwowych, zjednoczeń oraz banków państwowych (M.P. Nr 57, poz. 270).

to Biuro d/s Obsługi Prawnej PAG, jak to wynika z jego pisma L.dz. OP/2—2/78 z 14.II.1978 r., adresowanego do prezesów okręgowych komisji arbitrażowych. Traktuje ono o ewentualnych wątpliwościach i kwestiach wymagających wyjaśnienia, jakie mogłyby się ujawnić przy organizowaniu zespołów. Jednakże pośpiech, z jakim prezesi mieliby te problemy zgłaszać, stoi na przeszkodzie dokładniejszemu przemyśleniu tematu i właściwie — praktycznie rzecz biorąc — uniemożliwia ich wysunięcie. Potrzeba bowiem skonsultowania sprawy z powstałymi już zespołami nie powinna budzić wątpliwości, mimo że samo pismo skierowane jest do prezesów okręgowych komisji. Wydaje się, że termin zgłaszania wątpliwości i jednocześnie składania propozycji unormowań powinien wynosić co najmniej 6 miesięcy, a upływać po przynajmniej dwukrotnym zebraniu się Zespołu przy Prezesie PAG-u, gdyż tam dopiero spotkają się na wspólnym posiedzeniu radcowie z terenu i znajdują możliwość przeprowadzenia wymiany poglądów.

Formy działania zespołów oraz ich arcybuty zostały w zarządzeniu nr 2/77 zaledwie zarysowane. Aktywność i społecznikowska pasja tych radców prawnych, którzy weszli do pierwszych w Polsce zespołów radców prawnych, wiele powinna dać pożytku zarówno państwowemu arbitrażowi gospodarczemu jak i grupie zawodowej radców prawnych, którą reprezentują. Otwiera się tu wielkie pole do działania tak w zakresie opracowania formy pracy zespołów, jak i wpływania na wydawanie norm regulujących tę (i nie tylko tę) dziedzinę.

Sama nazwa: „zespoły radców prawnych” zachęca do współdziałania organów arbitrażu i radców prawnych. Aktowi normującemu te kwestie nadano rangę zarządzenia Prezesa PAG-u. Nie pora w tej chwili poddawać ocenie, czy jest ona właściwa i wystarczająca w hierarchii przepisów prawnych. Ważne jest, że zarządzenie to zajmuje się tematem nowym i doniosłym nie tylko znacznie szerzej, ale wręcz inaczej potraktowanym, niż to miało miejsce w zarządzeniu nr 9/73 Prezesa GKA, pozbawionym mocy obowiązującej z dniem 1.I.1978 r.

II. Zespołów radców prawnych nie powołuje się, nie ustanawia, nie tworzy. Zespoły po prostu działają. Natomiast dawne zespoły konsultacyjne tworzyło się na podstawie § 1 zarz. nr 9/73.

W sformułowaniu zawartym w zarządzeniu nr 2/77 wyczuwa się braki w zakresie koniecznej materii prawnej. Stwierdzenie, że zespoły radców powstają przez (w wyniku?) działanie, nie wydaje się wystarczające. Określenie działają nie jest nowe. Znajdujemy je w ustawie o państwowym arbitrażu gospodarczym. Tam również stwierdza się, że Rada Państwowego Arbitrażu Gospodarczego działa w Głównej Komisji Arbitrażowej.

Skoro więc zespoły są i działają, zastanówmy się, na czym to działanie ma polegać.

Charakter zespołów określono w ten sposób, że są one organami doradczymi i opiniodawczymi Prezesa Państwowego Arbitrażu Gospodarczego oraz prezesów okręgowych komisji arbitrażowych, a ponadto współdziałają z organami państwowego arbitrażu gospodarczego. Wydaje się, że użycie pojęcia organu do określenia kształtu prawnego a także podkreślenia, że współdziałają one z organami arbitrażu, jest przeoczeniem redakcyjnym. Uważam je w każdym razie za niezręczne.

Lojalnie jednak trzeba stwierdzić, że zagadnienie ustroju arbitrażu gospodarczego nie tylko w Polsce, ale i w innych państwach socjalistycznych było i pozostaje nadal dyskusyjne. Poglądy w tym względzie — symplifikując — można podzielić na dwie grupy. Według pierwszej arbitraż jest szczególnym organem pełniącym funkcje wymiaru sprawiedliwości, którego nie można zaliczyć ani do organów sądowych, ani

do organów administracyjnych. Druga podnosi, że arbitraż pełni przede wszystkim funkcję administracyjną i dlatego jest organem administracyjnym.⁴

E. Zachajkiewicz zwraca uwagę na okoliczność, że przyzwyczajiliśmy się do traktowania arbitrażu jako organu zajmującego się głównie rozstrzyganiem sporów gospodarczych, ale takie pojmowanie nie jest trafne. Pozaorzecznicze funkcje arbitrażu nie są bowiem wcale drugorzędne.⁵ Zwracam uwagę na te znamiona arbitrażu pomijając inne, gdyż chodzi mi o wykazanie, że — w świetle kwestionowanej poprawności sformułowania — zespół radców prawnych, sam będąc organem prezesa (organ organu?), współdziała z innymi, dokładnie nie określonymi organami arbitrażu.

Rola, jaką arbitraż odgrywa w systemie organów państwowych, zadecydowała o tym, że przyznano mu kompetencje w zakresie organizacji obsługi prawnej j.g.u. i podstawowych zadań nadzorczych nad nią w skali krajowej. Te domeny uregulowały jednak wcześniej: uchwała nr 533 Rady Ministrów oraz zarządzenie nr 62 Prezesa Rady Ministrów.

Zadania Państwowego Arbitrażu Gospodarczego są bardzo szerokie, a ich omówienie przekraczałoby interesujący nas w tej chwili temat. Poprzestańmy więc na stwierdzeniu, że przez swe organy orzecznicze arbitraż rozstrzyga spory, a przez inne realizuje zadania, do których jest również powołany i które rzeczywiście wykonuje (art. 1 i art. 2 ustawy o Państwowym Arbitrażu Gospodarczym).

Względy natury ustrojowej zaważyły na sposobie zorganizowania nadzoru nad obsługą prawną i powierzenia go w szerokim zakresie państwowemu arbitrażowi gospodarczemu. Uzasadnieniem tego jest zbieżność zadań postawionych przed arbitrażem i obsługą prawną.⁶

Wśród kompetencji organów państwowego arbitrażu gospodarczego należy wyróżnić — w zakresie nadzoru nad obsługą prawną — atrybuty: 1. prezesa okręgowej komisji arbitrażowej, 2. Prezesa Państwowego Arbitrażu Gospodarczego, 3. Zespołu radców prawnych przy Prezesie PAG-u, 4. Zespołu radców prawnych przy prezesie OKA, 5. Zespołu d/s Radców Prawnych, 6. Zespołu Odwoławczego d/s Radców Prawnych.

Przejdźmy teraz do omówienia kompetencji zespołu radców prawnych. W ich działalności można wyróżnić (§ 2.1.):

- a) nurt doradczy,
- b) nurt opiniodawczy.

Tak pojmuje współpracę Prezesa PAG i prezesów okręgowych komisji arbitrażowych z zespołami radców prawnych zarządzenie nr 2/77 w sprawach: 1) zapewnienia należytej obsługi prawnej⁷ oraz 2) umacniania praworządności i porządku prawnego w stosunkach między jednostkami gospodarki społecznej.⁸

Tworzywo, z którego zbudowano te dwie domeny działania i współpracy, jest doniosłe. Pochodzi ono bowiem z art. 1 i art. 2 ustawy o Państwowym Arbitrażu Gos-

⁴ Por.: M. Tyc z k a: Arbitraż i postępowanie arbitrażowe, Wyd. Prawn. 1974, s. 58; praca zbiorowa PAN: Wstęp do systemu prawa procesowego cywilnego; S. Wł o d y k a: Pojęcie postępowania cywilnego i jego rodzaje, s. 247; S. Wł o d y k a: Arbitraż gospodarczy, s. 69.

⁵ Państwowy Arbitraż Gospodarczy w okresie XXX-lecia PRL, praca zbiorowa, Wyd. Prawn. 1974; E. Z a c h a j k i e w i c z: Zadania państwowego arbitrażu gospodarczego, s. 19; S. Wł o d y k a: Państwowy arbitraż gospodarczy w systemie zarządzania gospodarką socjalistyczną, s. 34—36.

⁶ Patrz: prace wymienione w przyp. 5. Por. też E. W e n g e r e k: Rola państwowego arbitrażu gospodarczego w organizacji obsługi prawnej j.g.u., s. 218 i n.

⁷ Patrz: art. 2 pkt 6 ustawy o państwowym arbitrażu gospodarczym (Dz. U. z 1975 r. Nr 34, poz. 183).

⁸ Patrz: art. 1 ustawy o państwowym arbitrażu gospodarczym.

podarczym. Przystawiono jednak wagę zagadnień, wysuwając rolę w zakresie zapewnienia należytej obsługi prawnej na plan pierwszy przed umacnianiem praworządności i porządku prawnego. Opuszczono zaś ochronę interesów jednostek gospodarki uspołecznionej w stosunkach między tymi jednostkami oraz doskonalenie współpracy i systemu umów w stosunkach między j.g.u. — zgodnie z kierunkami społeczno-gospodarczego rozwoju kraju.

Pominięcia te uważam za poważną wadę zarządzenia nr 2/77. Moim zdaniem należało podkreślić całkowitą zbieżność celów i działań Państwowego Arbitrażu Gospodarczego i zespołów radców prawnych. Nie uważam jednak, by te pominięcia uniemożliwiały prezesom zasięganie zdania u zespołów również i w tych kwestiach. Nie budzi bowiem wątpliwości fakt, że w swej codziennej działalności radcowie prawni stoją również na straży ochrony pominiętych dóbr i powinni je preferować w każdym działaniu, a nie tylko na forum procesowym.

Ogólne przedstawienie tematu w § 2.1. zarządzenia powinno spowodować stosowanie wykładni celowościowej. Oprócz wymienionych już wyżej dwu nurtów, w działalności radców prawnych należy jeszcze wyróżnić trzeci nurt ich pracy, polegający na współdziałaniu z organami P A G - u (§ 2.2.). Jest on zarysowany w sposób bardziej szczegółowy niż domena doradztwa i opiniodawstwa. Zastanówmy się nad ich wzajemną relacją zarówno w zakresie form działania jak i jego treści.

Opiniowanie i doradztwo przejawiać się będzie zwykle w formie pisemnej, zespół bowiem, jeśli będzie się musiał ustosunkować do przedstawionych mu kwestii, podejmie wówczas uchwałę (na posiedzeniu plenarnym lub na posiedzeniu prezydium). Uchwała powinna być sposobem załatwienia danej sprawy. Zarządzenie nr 2/77 nie zawiera w tym względzie dokładniejszych instrukcji. Wydaje się jednak, że taki sposób działania powinien się stać zasadą. Samo techniczne opracowanie uzasadnienia może, a nawet powinno być przekazane specjalistycznej komisji.

Objęte nurtem doradztwa i opiniodawstwa sprawy należytej obsługi prawnej w licznych punktach bądź stykają się, bądź też zbieżne są z nurtem współdziałania. Łączą się one bowiem z pojęciem należytej obsługi prawnej, to znaczy:

- przygotowania kadr do jej wykonywania,
- inicjowania i organizowania doskonalenia zawodowego radców prawnych i kształtowania wśród nich aktywnych postaw,
- oddziaływania na podnoszenie poziomu obsługi prawnej oraz podnoszenia rangi pracowników tej obsługi,
- przestrzegania przepisów o obsłudze prawnej,
- inicjowania regulacji prawnych normujących obsługę prawną,
- upowszechniania i pogłębiania znajomości prawa gospodarczego,
- podnoszenia roli i efektywności orzecznictwa arbitrażowego i zapobiegania zbędnym sporom,
- prowadzenia działalności profilaktyczno-sygnalizacyjnej.

Przedsięwzięcia dotyczące współdziałania będą miały — z natury rzeczy — znacznie większy zakres czasowy. Będzie to jakby długotrwałe wspólne sterowanie wymienionymi problemami. Sprawa po zaopiniowaniu czy udzieleniu porady może się zakończyć. Sprawy polegające na współdziałaniu są celem co najmniej wieloletnim i nie powinno się tracić z pola widzenia nawet po uływie okresu, na który zespół został wybrany. Tu nasuwa się pewna uwaga incydentalna charakteru *de lege ferenda*. Otóż w celu zachowania ciągłości poczynąń zespołu tylko część jego członków powinna być zmieniana z upływem kadencji 4-letniej. Z tego względu powinny się co dwa lata odbywać powołania uzupełniające, a kadencja odpowiedniej liczbowo

części czynnych już członków zespołów powinna być przedłużona. Dotyczy to w głównej mierze zespołu przy prezesach o.k.a.

Forma pisemna przy współdziałaniu nie wydaje się konieczna, aczkolwiek będzie ona nieunikniona w wypadkach, gdy niektóre ze spraw zostaną rozpoznane na posiedzeniach zespołu lub na posiedzeniach prezydium, a potem zostaną podjęte w tych sprawach uchwały.

Na uwagę zasługuje okoliczność, że problemy objęte współdziałaniem prezesów arbitrażu i zespołów łączą się ewidentnie z celami statutowymi ZPP i kół radców prawnych. Dotyczy to prawie wszystkich zadań wymienionych w § 2.2. zarz. nr 2/77. Niektóre z nich dotyczą dziedzin leżących w tej chwili poza unormowaniami. Dlatego warto by było opracować kodeks etyki radcy prawnego, a przede wszystkim jasno stwierdzić w odpowiednim akcie normatywnym, że w Polsce zawód radcy prawnego istnieje. Ostrożne omijanie tej sprawy w dotychczasowych regulacjach jest wręcz anachronizmem.

Zespół radców prawnych przy Prezesie PAG-u, oprócz zadań wymienionych w § 2, ma jeszcze inne dodatkowe obowiązki, albowiem określa kierunki działania zespołów, rozpatruje informacje o działalności zespołu przy prezesach okręgowych komisji arbitrażowych, składane przez przewodniczących zespołów, a także upowszechnia inicjatywy mające wpływ na doskonalenie pracy zespołów.

III. Na tle pracy zespołów radców prawnych wymagają omówienia dwie ważne kwestie, a mianowicie, w jakich sprawach zespoły wydają opinie oraz jaki jest zakres obowiązywania tych opinii.

Katalog spraw, w których zespoły wydają opinie, podany jest w zarz. nr 2/77 tylko przykładowo. W § 4.2. wskazuje się te sprawy, w których szczególnie powinny być wydawane takie opinie (chodzi tu mianowicie o przyjęcie na aplikację oraz skreślenie z listy aplikantów, o projekty planów szkolenia aplikantów radcowskich, projekty pytań i tematów egzaminacyjnych, wpis na listę radców prawnych, o zapobieganie nieprawidłowościom w organizacji i wykonywaniu obsługi prawnej, a także o wnioski o wszczęcie postępowania w związku z naruszeniem przepisów o obsłudze prawnej i etyki zawodowej). Właśnie w tych sprawach prezisi okręgowych komisji arbitrażowych są obowiązani zasięgać opinii w zespole radców prawnych. Omawiane przykładowe wyliczenie odnosi się jednak tylko do zespołów działających przy prezesach o.k.a. Natomiast nie są określone grupy spraw, w których swych opinii powinien udzielać Zespół radców prawnych przy Prezesie PAG-u. Powołana jest tylko ogólna zasada, że zadania tego Zespołu wynikają z § 2 zarz. nr 2/77.

Takie ujęcie kwestii jest nieco zbliżone do treści zarz. nr 9/73 Prezesa GKA. Jednakże szereg unormowań jest nowych lub innych. Dawne zespoły konsultacyjne spełniały rolę doradczą, opiniodawczą i wnioskodawczą. Nie eksponowały się w tym zarządzeniu ich w s p ó ł d z i a ł a n i a z organami państwowego arbitrażu gospodarczego. Dokładniejsze omówienie różnic w zakresie kompetencji dawnych zespołów konsultacyjnych i obecnych zespołów radców prawnych przekracza ramy tej notatki i stanowi temat oddzielny. Ogólnie rzecz biorąc, można stwierdzić, że zakres uprawnień i obowiązków zespołów radców prawnych został poszerzony.

Redakcja unormowań dotyczących opiniodawstwa zespołów radców prawnych stwarza możliwość bardzo szerokiej działalności w tej mierze, i to zarówno w wyniku zwrócenia się przez prezesa o.k.a. o wydanie opinii, jak i z własnej inicjatywy.

Zarządzenie nr 2/77 nie odpowiada w sposób wystarczająco jasny na pytanie, czy prezisi mają obowiązek zwracania się o d o r a d z t w o, czym ma się ono różnić od opinii oraz w jakich okolicznościach ma to następować. Z faktu umieszczenia w po-

wyższemu zarządzeniu nurtu doradczego przed nurtem opiniodawczym można by wysnuć wniosek, że powinien on być szerzej stosowany niż nurt opiniodawczy oraz że zespół — praktycznie rzecz biorąc — będzie doradzał prezesowi przez swoje prezydium, jako że właściwie jest ono ciałem stale gotowym do działania. W ten sposób zespół będzie miał możność stałego wpływania na decyzje związane z domeną działania prezesa i innych organów arbitrażu z wyjątkiem działalności orzeczniczej.

W jakich okolicznościach powinny się rodzić opinie zespołów? Z pewnością nie opracowuje ich prezydium, gdyż nie jest organem do tego celu powołanym. Wykonuje ono głównie czynności o charakterze technicznym, zwołuje posiedzenia zespołu, sporządza projekty jego planów pracy, przygotowuje materiały na posiedzenia plenarne i składa na nich informacje o działalności prezydium i komisji, przygotowuje też sprawy nie objęte planem na posiedzenia zespołów. Ale takie określenie zakresu pracy prezydium zespołu musi budzić zastrzeżenia, bo — jak się wydaje — pominięto tu różne istotne kwestie.

Struktura zarz. nr 2/77 wskazuje na to, że w zespołach powinny działać stale komisje specjalistyczne (mianowicie: szkolenia radców prawnych, doskonalenia zawodowego, organizacji i wykonywania obsługi), a także inne, które w miarę potrzeby mogą być powoływane przez same zespoły. Zasadę, że w komisjach powinni zasiadać specjaliści z odpowiednich dyscyplin, zda się potwierdzać przepis § 17.3. Pozwała on bowiem na powoływanie osób również spoza zespołu, ograniczając jedynie ich liczbę do połowy składu komisji.

Sekretarz zespołu referuje na posiedzeniach sprawy skierowane do zaopiniowania. Jest to właściwie jedyny przepis dotyczący procedury wydawania opinii.

Opinia zostaje wydana (uchwalona?) i przedstawiona prezesowi. Jaka więc będzie jej „moc obowiązująca”? Jest to sprawa trudna, gdyż nie ma żadnych opracowań ani regulacji normatywnych na ten temat. Można by się w tej kwestii posłużyć: § 4.2. zarz. nr 2/77 bądź porównawczo § 4.1. uchwały nr 533 RM, a także § 2 załącznika nr 2 do zarz. nr 62 Prezesa Rady Ministrów, przy czym przy wyciąganiu odpowiednich wniosków należy przepisy zarządzenia nr 2/77 oceniać w związku z art. 1 i art. 2 ustawy o Państwowym Arbitrażu Gospodarczym, a postanowienia uchwały nr 533 i zarz. nr 62 — z przepisami dekretu o przedsiębiorstwach państwowych⁹ oraz z innymi normami przenoszącymi zasady organizacji obsługi prawnej na inne organizacje.

Jednakże nie wynika z nich odpowiedź na pytanie, czy i w jakim stopniu opinie wiążą prezesa. Ze sformułowania, że prezesi „obowiązani są zasięgać opinii”, można jedynie wyciągnąć wniosek, że prezes, wydając swą decyzję, powinien wziąć pod uwagę opinię i zapoznać się z jej treścią. Ale spójrzmy na tę sprawę nieco szerzej. Skoro zespoły prezesowi doradzają, składają mu opinie, a ponadto w innych jeszcze zakresach z nim współdziałają, to — stojąc na gruncie wykładni celowościowej — należałoby dojść do wniosku, że praktyka powinna brać pod uwagę opinię w sensie akceptowania jej, co by się z kolei uzewnętrzniało w odpowiednim załatwieniu sprawy przez prezesa o.k.a. Wniosek taki dotyczy zasady postępowania w omawianych sprawach z uwzględnieniem — oczywiście — uzasadnionych wyjątków. Gwarantowałyby to realizację zadań arbitrażu i pozwoliły współdziałać w sposób rzeczywisty z arbitrażem, przynajmniej w zakresie wpływania na kształtowanie praw i obowiązków radców prawnych jako grupy zawodowej i społecznej i widocznego partnera arbitrażu. W samym powołaniu radców do zespołu tkwi *implicitie* uznanie,

⁹ Patrz: art. 14.1. dekretu z dnia 26.X.1950 r. o przedsiębiorstwach państwowych (tekst jednol.: Dz. U. z 1960 r. Nr 18, poz. 111).

że są to przedstawiciele grupy zawodowej wyróżniającej się doświadczeniem oraz właściwą postawą społeczno-polityczną (§ 8).

Rozważne i przemyślane opiniowanie wszystkich przedstawionych kwestii przez zespoły radców prawnych i uwzględnianie postulatów zawartych w opiniach daje rękojmię, że nie zderzą się tu — w ujemnym tego słowa znaczeniu — interesy arbitrażu gospodarczego z interesami grupy zawodowej radców prawnych, w s p ó ł p r a c a zaś będzie owocna.

IV. Prezes Okręgowej Komisji Arbitrażowej w Krakowie powołał 18-osobowy Zespół radców prawnych. W jego skład weszło 17 radców prawnych oraz arbiter okręgowy, który objął funkcję sekretarza i korzysta z praw członka.

Zespół stanowi reprezentację radców z województwa miejskiego krakowskiego, województwa tarnowskiego oraz województwa nowosądeckiego. Zasiedli w nim pracownicy obsługi prawnej wybijających się dziedzin życia gospodarczego oraz innych jednostek organizacyjnych.

Jest w nim 4 radców prawnych-adwokatów. Wszyscy oni są członkami Prezydium. Przewodniczący Zespołu i zastępca przewodniczącego to również adwokaci. Warto podkreślić, że łączą oni inne jeszcze funkcje. Trzech z nich jest członkami Komisji d/s adwokatów radców prawnych przy Radzie Adwokackiej w Krakowie, a jeden ponadto członkiem zarządu Koła radców prawnych przy ZPP w Krakowie. Jest to wyraźny przejaw *votum* zaufania dla krakowskiej palestry.

Przewodniczący Zespołu jest jednocześnie delegatem do Zespołu radców prawnych przy Prezesie PAG. Jest nim również adwokat.

Z dyskusji, jaka się wywiązała przed zaproponowaniem kandydatury delegata, wynikało, iż uznano za pożyteczne zapoczątkowanie takiej praktyki, żeby do Zespołu przy Prezesie PAG wchodził z Krakowa każdorazowy przewodniczący Zespołu przy Prezesie Okręgowej Komisji Arbitrażowej w Krakowie. Powinno mu to ułatwić możliwość osobistego wpływania na sposób działania Zespołu przy Prezesie PAG-u. Przewidziane w § 3 zarządzenia nr 2/77 składanie informacji o działalności kierowanego przez niego Zespołu powinno być w tym pomocne. Jeden z dyskutantów podniósł, że połączenie obu tych funkcji może prowadzić do przeciążenia pracą społeczną jednej osoby. Poglądu tego jednak nie podzielono. Przeważało przekonanie, że przez powyższy wybór wzmocniona zostanie kierownicza i inspirująca rola przewodniczącego, a jego stała obecność w Prezydium Zespołu powinna się przyczynić do zwiększenia gotowości zespołu do działania.

Zespół, który został powołany w Krakowie, stanowi reprezentację co najmniej 1000-osobowej grupy zawodowej i powinien się z nią w swych poczynaniach utożsamiać. Takie pojmowanie połączenia funkcji przewodniczącego Zespołu i delegata do Zespołu przy Prezesie PAG-u może się nie tylko dobrze przysłużyć sprawie doskonalenia form obsługi prawnej oraz umacniania praworządności i porządku prawnego w stosunkach między j.g.u., ale może także prowadzić do wypracowania form przyjaznej i owocnej współpracy między arbitrażem a radcami prawnymi. Wiele — przed partnerami tej współpracy.

Niniejsza notatka zwraca uwagę na niektóre zagadnienia związane z powstaniem zespołów radców prawnych przy Prezesie PAG i prezesach okręgowych komisji arbitrażowych. Wybrano je spośród wielu godnych uwagi. Ale nawet poruszone tu kwestie omówiono zaledwie w sposób szkicowy. Szczupłość notatki postawiła autora przed koniecznością nie tylko wybrania niektórych zaledwie problemów czy zamarkowania istnienia innych, ale i pominięcia wielu innych godnych uwagi. Dotyczy to w szczególności spraw zębów samorządu.

Zygmunt Sekułowicz